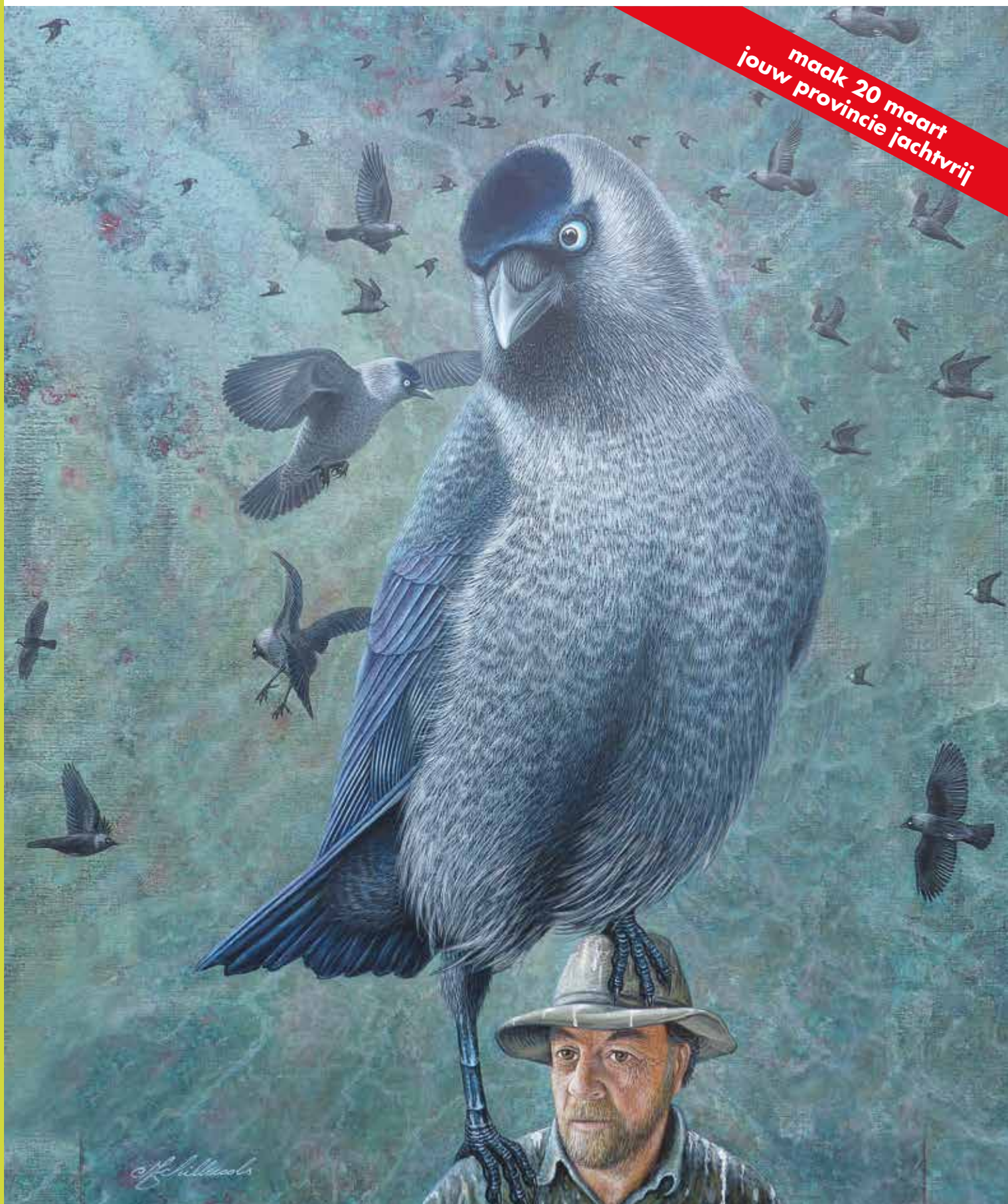

ARGUS

de stem van sprakeloze wilde dieren

**maak 20 maart
jouw provincie jachtvrij**

Colofon

ISSN 0166-5073

Argus is het tijdschrift van De Faunabescherming. Argus wordt twee keer per jaar toegestuurd aan donateurs die ten minste € 16,- per jaar betalen via onderstaande IBAN.

Sympathisanten betalen € 5,- per jaar

Indien u Stichting De Faunabescherming testamentair wenst te gedenken, wordt u verzocht contact op te nemen met de penningmeester.

Donateursadministratie

Postbus 150, 6870 AD Renkum.

Voor adreswijzigingen en vragen over de jaarlijkse donatie kunt u ons mailen:

donateurs.adm@faunabescherming.nl

Betalingsgegevens:

IBAN: NL72 TRIO 0338 5400 91

t.n.v. De Faunabescherming, Renkum.

Bij betaling vanuit het buitenland gelieve ook te vermelden: BIC: TRIONL2U

Secretariaat

Q. Hoogenboom

info@faunabescherming.nl

06-1601 0305

Postbus 150, 6870 AD Renkum

Penningmeester

Mw. I. v.d. Abeele,

Korenbloemstraat 30, 6871 WE Renkum,

Telefoon 0317-318 487

Bestuur

I.J. van den Abeele, Q. Hoogenboom,

N.K. Koffeman, H.H. Niesen, E. Ros, S.H.D. Voss

Redactie

Eric Schoones, Quintijn Hoogenboom,

Jeanco Lapierre Armande

argus@faunabescherming.nl

Omslag: Achilles Cools

Fotografie: Harm Niesen, tenzij anders aangegeven.

Website

www.faunabescherming.nl

U vindt ons ook op Facebook en Twitter.

Lay-out en druk

Van Berkum Graphic Solutions, Zwaag

Doelstelling

Stichting De Faunabescherming is een niet-gesubsidieerde, landelijke vrijwilligersorganisatie. Haar doel is een ethisch en wetenschappelijk verantwoord faunabeleid.

Stichting De Faunabescherming tracht haar doel te bereiken door het bepleiten van verbetering in de wetgeving, het propageren van onderzoek en het bekendmaken van onderzoeksresultaten aan beleidsinstanties en publiek.

Inhoud

<i>Niko Koffeman</i> Geven provincies jagers carte blanche? Laat dat niet gebeuren!	3
<i>Harm Niesen</i> Van het bestuur Naar een verantwoord faunabeleid?	6
<i>Eric Schoones</i> Interview Gevederd genie	9
<i>Harm Niesen</i> De zeearend en het schieten van edelherten in de OVP	12
<i>Henk van Kalken</i> Column Afknallen	13
<i>Niko Koffeman</i> Actie In Naam van Oranje, doe open dat bos!	14
<i>Quintijn Hoogenboom</i> Nieuws Site jachthutten.nl heropend ..	16
<i>Remco Stunnenberg</i> Column De Ardennen	18
<i>Aad van der Waal</i> Hubertuskruis?	19
<i>Harm Niesen</i> In memoriam Evert Boeve	19
<i>Harm Niesen</i> Wolven in Nederland	20
<i>Niko Koffeman</i> Drukjacht, het paard van Troje	22
<i>Quintijn Hoogenboom</i> Column Discussies met jagers? Zinloos!	24
<i>Betty Ros</i> De buit van de vos	25
<i>Quintijn Hoogenboom</i> Vogelvrij Vos	28

Tot onze spijt verschijnt deze Argus met vertraging, waarvoor onze excuses.

Relevante links bij de verschillende artikelen kunt u vinden op faunabescherming.nl/argus2018-2

Geven provincies jagers carte blanche?

NICO KOFFEMAN

Laat dat niet gebeuren!

Rond de eeuwwisseling zag het ernaar uit dat de hobbyjacht in Nederland - het voor de lol doden van dieren zonder enig maatschappelijk nut, zonder noodzaak - snel beëindigd zou worden.

Vrijwel alle politieke partijen beloofden hun kiezers dat ze deze vorm van doden-voor-het-plezier niet langer acceptabel vonden en de plezierjacht zouden verbieden.

Maar de jagers zaten niet stil: ze startten een niet eerder vertoonde lobby om hun hobby veilig te stellen. Ze stelden lobbyisten aan die een makkelijke entree hadden (vaak waren ze zelfs lid) tot politieke partijen als PvdA, D66 en GroenLinks, en probeerden zo van binnenuit het draagvlak voor de hobbyjacht te herwinnen.

Eigenlijk was het ondenkbaar dat al die politieke partijen zouden terugkomen op hun nadrukkelijke verkiezingsbelofte om deze volkomen zinloze, achterhaalde en dodelijke hobby van een handjevol jagers die samen jaarlijks meer dan twee miljoen weerloze dieren naar de eeuwige jachtvelden helpen, niet langer toe te staan.

En dus werd in samenspraak met de VVD een lijst bedacht.

Bij de behandeling van de Wet natuurbescherming werden niet de afzonderlijke onderdelen van de wet in stemming gebracht, maar kwam er een politieke package deal waarin de gehele Wet natuurbescherming in één keer in stemming werd gebracht.

Vertegenwoordigers van de VVD hadden tegen coalitiegenoot PvdA gezegd dat elk bezwaar

dat de sociaal democraten tegen de hobbyjacht zouden maken zou leiden tot het sneuvelen van de gehele Wet natuurbescherming.

En de PvdA, blij eindelijk weer eens te mogen regeren, boog deemoedig het hoofd voor deze eis van de VVD en stemde in met de gehele wet, net als onder meer D66, GroenLinks en Christen-Unie, waarmee alle zich groen noemende partijen afstand namen van hun verkiezingsbelofte om de hobbyjacht te stoppen.

Dat hield in dat haas, konijn, fazant, wilde eend en houtduif vogelvrij bleven en zonder reden en onbepaald bejaagd mochten blijven worden (zie ook pagina 27). En daar zou het niet bij blijven: de aan de provincies gedelegeerde bevoegdheid om vrijstellingen te verlenen op het gebied van afschot van beschermde dieren, werd in zeer ruime mate benut, waardoor

beschermde dieren, van knobbelzwaan tot edelhert, van ree tot steenmarter, van brandgans tot kolgans, van bever tot kleine watersalamander, eigenlijk is het zo gek niet te bedenken, of deze dieren mogen wegens vermeende schade door boeren en jagers gedood worden. Zelfs het vage begrip "overlast" kan voor een soort reden zijn om op de provinciale lijst "Algemene soorten" te komen. Onder die vriendelijk klinkende naam zijn alle provincies nu bezig hun eigen lijst op te stellen. Jagers en andere bestrijders van de natuur hebben dan de vrije hand. Ze hoeven niet meer aan te tonen dat er belangrijke schade optreedt, en ook niet dat hun acties nut hebben. Als Provinciale Staten die lijst eenmaal hebben vastgesteld, is er ook geen juridisch beroep meer tegen mogelijk. Nu de lijsten nog niet definitief zijn, is een juridische procedure nog wel mogelijk. En daar hebben we nu in een aantal provincies onze handen meer dan vol aan.

Jagers hebben dan de vrije hand

Omdat we daar veel vragen over krijgen, drukken we hiernaast de complete lijst van vrijstellingen af, om duidelijk te maken hoezeer het beleid letterlijk is doorgeschoten.

Eigenlijk is er maar één manier om daar verandering in te brengen. Op 20 maart worden de nieuwe leden van Provinciale Staten gekozen. Op hun beurt kiezen zij de leden van de Eerste Kamer.

Naar verwachting zal de huidige regeringscoalitie haar meerderheid in de senaat kwijt kunnen raken, waarmee de regering genoodzaakt zal zijn minderheidsstandpunten serieuzer te nemen dan eerder het geval was. Tot nu toe waren meerderheden in Tweede en Eerste Kamer via een dichtgetimmerd regeerakkoord gegarandeerd.

Maar ook zonder bespiegelingen over de nieuwe samenstelling van de Staten Generaal

wordt het faunabeleid sinds 2017 geheel door de Provincies vastgesteld.

Wij roepen iedereen op in het stemhokje rekening te houden met de belangen van alle in het wild levende dieren, en de jagers terug te dringen in hun nu vrijwel onuitputtelijke mogelijkheden om dieren te doden, hetzij voor de jacht hetzij bij wijze van "landbouwschadebestrijding-met-het-jachtgeweer", die in de praktijk weinig verschilt van de hobbyjacht.

Het is echt van het allergrootste belang vrienden en familieleden op te roepen te gaan stemmen en zorgvuldig rekening te houden met de belangen van de in het wild levende dieren.

Begin maart zullen we op de website van De Faunabescherming een overzicht geven van de posities die de verschillende partijen per provincie innemen als het gaat om de bescherming of bejaging van de in het wild levende dieren.

Geven provincies jagers carte blanche? Laat dat niet gebeuren!

Provinciale vrijstellingen

Meestal wordt het "provinciale vrijstellingen" genoemd, maar door verschillende provincies worden andere termen gebruikt: "Lijst van Algemene Soorten", "Op voorhand verleende ontheffingen" (Overijssel) en soms wordt op nog andere wijze deze verruiming van de jachtmogelijkheden in het Faunabeheerplan opgenomen. Wij noemen het hier allemaal voor het gemak provinciale vrijstellingen. Hoe dieper je erin duikt, hoe ingewikkelder en vaak onduidelijker het wordt. We vermoeden dat jagers al helemaal niet meer weten of ze op een dier mogen schieten of niet, maar ja, als een soort in een dergelijke lijst staat, dan gaan ze ervan uit dat het mag.

Hiernaast ziet u per provincie de soorten waaraan op dit moment aan gedacht wordt om ze vrij te stellen, waarna geen beroep meer mogelijk is. De lijsten zijn nog niet vastgesteld.

Met de nieuwe Wet natuurbescherming moeten alle provincies vanaf 1 januari 2017 een nieuw Faunabeheerplan maken, met bovengenoemde verruiming van de jachtmogelijkheden.

Behalve voor vogels, kan daarbij een vaag begrip als "overlast" al voldoende zijn. In sommige provincies is men daar heel gemakkelijk mee, in andere, zoals Noord-Brabant, is men veel voorzichtiger. En soms stellen de provincies volstrekt idiote voorwaarden aan een vrijstelling. Bijvoorbeeld in Overijssel mag je niet schieten op 300 meter afstand van het nest van een kwartelkoning of roerdomp.

In de volgende provincies hebben we tegen één of meer onderdelen juridische procedures lopen: Utrecht, Zuid-Holland, Noord-Holland, Zeeland, Gelderland, Overijssel en Friesland. Uitgebreide informatie hierover op onze website faunabescherming.nl/vrijstellingen.

Naar een verantwoord faunabeleid?

HARM NIESEN

Sinds de invoering van de Wet natuurbescherming op 1 januari 2017 is er weer behoorlijk wat veranderd. En tot nog toe hebben we in de praktijk niets, werkelijk niets, aan positieve elementen kunnen bespeuren in deze veranderingen.

Geen toeval natuurlijk, maar een verlaat uitvloeisel van de plannen van staatssecretaris Henk Bleker. Zijn motto was: deregulering, minder bemoeienis van de landelijke overheid en vooral, niets méér doen dan internationale afspraken nu eenmaal vereisen. De latere staatssecretaris Martijn van Dam heeft dit in de wet weten te verankeren. Met als gevolg dat de provincies nu in nog veel grotere mate verantwoordelijk zijn voor het beleid ten aanzien van flora en fauna. Met als gevolg behoorlijk grote verschillen, die sterk afhankelijk zijn van de politieke samenstelling van de colleges van Gedeputeerde Staten. De Provinciale Statenverkiezingen van maart dit jaar kunnen grote consequenties hebben voor het natuurbeleid in de provincies de komende jaren.

Oostvaardersplassen

Een wel zeer sprekend voorbeeld daarvan is de radicale omslag in het beleid ten aanzien van de

grote grazers in de Oostvaardersplassen (OVP). Bijna 30 jaar lang voerde Staatsbosbeheer daar een beleid van "proactief" beheer: niet mee bemoeien, een wintersterfte van 20–30 % is onder wilde dieren niet ongebruikelijk en ernstig lijdende dieren worden geschoten.

Twee wetenschappelijke commissies, waarin ook buitenlandse deskundigen zaten, achtten dat verantwoord. Jagers, boeren en paardenliefhebbers niet, uit jaloezie of omdat de dieren er door mensen zijn uitgezet en het er nooit van is gekomen - met dank aan Bleker - om de dieren veel meer ruimte te geven, minstens tot in de uiterwaarden van de grote rivieren. En dan had zelfs de wolf zich er wellicht kunnen vestigen...

Maar we zullen het nooit weten. De provincie Flevoland kreeg het plotseling voor het zeggen en gooide het roer radicaal om. Geen stervende dieren meer in de OVP en veel meer ruimte voor recreatie in het gebied. Naar onze stellige overtuiging ontbreekt de juridische onderbouwing hiervoor volledig. Er is slechts het advies van de commissie Van Geel en er is geen goedgekeurd Faunabeheerplan waarin nauwkeurig omschreven staat hoe en wanneer er eventueel op edelherten kan worden geschoten. En er is op geen enkele manier vastgesteld dat door het afschot van de herten de zeearend niet zal worden verstoord. Zie ook pagina 12. Met hoofdzakelijk deze twee argumenten hebben we in twee zittingen de voorzieningenrechter niet kunnen overtuigen.

Van het bestuur

Foto: Casper Swiebel

Wanneer de bodemprocedure plaats vindt is nog niet bekend, maar te vrezen valt dat er dan inmiddels niet veel edelherten meer over zijn.

Vrijstellingen

Een tweede aantasting van de bescherming van bijna alle vogels en zoogdieren in ons land is de mogelijkheid dat de provincies lijsten mogen vaststellen van "Algemene soorten" die wel eens schade of zelfs alleen maar "overlast" (ook dat is nieuw!) kunnen veroorzaken. Als die "Vrijstellingslijsten" eenmaal zijn vastgesteld kunnen deze soorten worden bestreden zonder dat daar nog een ontheffing voor hoeft te worden verleend en zonder dat daartegen nog kan worden geprocedeerd. Zie ook het vorige artikel. De provincies zijn nog volop bezig met die vaststelling en wij hebben nu onze handen vol om in alle provincies te proberen de meest bizarre schendingen van de beschermde status van deze soorten tegen te houden. Daarbij valt het op, hoe een grote meerderheid van de provinciale ambtenaren schaamteloos alles in het werk stelt om te voldoen aan de wensen van boeren en jagers. In plaats van er alles aan te doen de beschermde status van deze soorten te waarborgen en op z'n minst grote vraagtekens te zetten bij de aanhoudende roep om bestrijding, gaan ze volledig mee in de overtuiging dat de minste vorm van overlast aanleiding hoort te zijn om te gaan schieten. Terwijl nimmer is aangetoond, dat hiermee een probleem definitief kan worden opgelost. En ook als duidelijk is dat zeldzame en bedreigde soorten hiervan onverbiddeijk het slachtoffer zullen worden.

Sovon

Provincies, ambtenaren, jagers, boeren, zijn er ook nog groeperingen in de samenleving waar we geen ruzie mee maken? Het is nog erger, ook bij je beste vrienden blijken zich soms dingen voor te doen, die je je in je stoutste dromen niet voor zou kunnen stellen. Op de jaarlijkse landelijke dag voor de vrijwillige vogeltellers van Sovon bleek ook de jagersvereniging met een standje te zijn uitgenodigd... Voor zeer velen volstrekt onverteerbaar, wie haalt het in zijn hoofd mensen uit te nodigen die er hun hobby van hebben gemaakt, om welbewust enorme schade aan te richten in de gebieden waar die vrijwilligers met hart en ziel jaar in jaar uit actief zijn? Kunnen het bestuur en de ledenraad zo naïef

en onwetend zijn dat zij denken dat er zoiets bestaat als het onschuldig oogsten en voorzichtig doden van vogels en zoogdieren? De verstoring, ook van zeldzame of bedreigde soorten, is bij iedere vorm van jacht onaanvaardbaar groot. Het aantal "vergissingen", onterecht geschoten beschermde soorten is ongetwijfeld enorm, maar controle daarop ontbreekt volledig.

Dat door de jacht, en uitsluitend door de jacht, werkelijk alle zoogdieren en vogels doodsbang zijn voor mensen, is van een onuitspreekbare schande en op zich al meer dan voldoende om elke vorm van jacht te verbieden. Dat men zich dit bij Sovon volstrekt niet heeft gerealiseerd, is verwijtbaar. Jagers geven al tientallen jaren naar schatting een miljoen euro per jaar uit, om hun imago te verbeteren. Inclusief een subsidie van het rijk. Met doorzichtige propaganda als gevolg: steeds meer vrouwen gaan jagen. Dus is het goed? Of zouden er ook domme vrouwen bestaan?

Het belangrijkste doel van de jagers is zich te kunnen presenteren als een noodzakelijke en nuttige organisatie. Al meer dan 40 jaar proberen zij daarom te worden uitgenodigd bij alle mogelijke manifestaties van natuur-, dieren- en milieuorganisaties. Alleen al de aanwezigheid van jagers betekent voor hen een enorm succes. Er hoeft verder helemaal niets te gebeuren. Al die jaren hebben wij dat actief en vaak met succes kunnen voorkomen. Dat uitgerekend Sovon de jagers ter wille wilde zijn, en niet uit overtuiging, maar uit angst voor relletjes, de jagers heeft laten weten dat ze niet welkom zijn, biedt weinig hoop voor de toekomst. Gelukkig kregen we overweldigend veel steun van vaak werkelijk zeer aangeslagen vrijwilligers van Sovon.

Onafhankelijk onderzoek

Die support hebben we hard nodig, om ook in de toekomst "merkwaardig gedrag" van alle mogelijke instanties op tijd te signaleren. Het is niet meer zo, dat wetenschappelijk onderzoek die kwalificatie altijd waar maakt. Laat staan, dat het strikt objectief en onafhankelijk plaats vindt. De uitdrukking "Wie betaalt, bepaalt" krijgt steeds meer betekenis. Rechters eisen steeds vaker een wetenschappelijke onderbouwing als er vergunningen of ontheffingen worden verleend. Nou, die kunnen ze krijgen. Geen standpunt zo onwaarschijnlijk, of er is wel een deskundige

die dat goedvol en tegen een ruime vergoeding wil verdedigen. En niet alleen bij het enorm gegroeide aantal adviesbureautjes, maar ook bij gerenommeerde instanties als Sovon en de Wageningen Universiteit zijn ze te vinden. Eerlijkheid maakt steeds meer plaats voor welbegrepen eigenbelang. Het wordt ook door anderen steeds vaker geconstateerd, maar er gebeurt nog niets. Het is hoog tijd, dat daar eens een mooi symposium aan gewijd wordt.

Zwanen

Gelukkig boeken we ook voorzichtige successen. Zo hebben we de plaatsing van de knobbelzwaan op de vrijstellingen lijst in de provincie Zuid-Holland aangevochten. Om daadwerkelijk afschot te voorkomen is een voorlopige voorziening aangevraagd, en deze is, met een overtuigende inhoudelijke argumentatie, verleend. In Zuid-Holland mogen dus geen zwanen geschooten worden en hopelijk blijft dit zo.

Ganzen

Ook wat betreft de schandalige praktijken wat betreft de pogingen tot "beheer" van ganzen zijn we bij verschillende rechtbanken gevorderd. Helaas moeten de procedures door de decentralisatie van het beleid naar de provincies in alle betrokken provincies worden gevoerd.

Nadat in Utrecht het vergassen van ganzen definitief van de baan was, na uitspraak door de Raad van State, volgden ontheffingen voor het schieten van zomerganzen in verschillende provincies. In Utrecht, Zuid-Holland en Noord-Brabant kregen we gelijk van de rechter. Utrecht en Zuid-Holland gingen in hoger beroep, de zitting heeft op het moment dat u dit leest plaatsgevonden. De provincie Noord-Brabant heeft echter besloten om de uitspraak van de rechtbank te volgen, waarmee het schieten van zomerganzen in Noord-Brabant van de baan is.

We hopen natuurlijk dat deze successen snel tot goed beleid van de andere provincies zal leiden.

Interview Achilles Cools

Gevederd genie

ERIC SCHOONES
ILLUSTRATIES:
ACHILLES COOLS

Voor Achilles Cools is de natuur rondom zijn huis een oneindige bron van inspiratie en in zijn werk getuigt de Vlaamse beeldend kunstenaar, graficus, tekenaar, schrijver en dichter van zijn liefde en eerbied voor alles wat leeft. Een gesprek over kunst en wetenschap, de jacht in België en Spanje, en over zijn bijzondere vriend, de kauw.

U bent een zeer veelzijdig kunstenaar, maar was u niet liever bioloog geworden?

'Ik voel me autodidact bioloog. Het leven gaat zoals het gaat, je hebt niet altijd alle kansen. In mijn geval was het duidelijk: ik kon eerder een paard tekenen dan dat ik het woord paard kon

zeggen en het was vanzelfsprekend dat ik iets met dat talent zou gaan doen. Mijn fascinatie voor de

'Ik had het geluk een niet-jagende vader te hebben.'

natuur, al vanaf mijn vroegste kinderjaren, heeft me gemotiveerd om alles vast te leggen en daarmee iets mede te delen.'

Is kunst daarvoor een ideaal medium?

'In mijn geval wel, maar het is niet precies een boodschap om iets duidelijk te maken, het zit gewoon in mijn natuur. Ik ben sinds mijn kindertijd gefascineerd door het kleine, het ogenschijnlijk nietige, waar velen gedachteloos aan voorbij gaan. Toch is kunst nog iets anders dan wetenschap. Wetenschap probeert te streven naar waarheid, een oplossing, terwijl een kunstenaar meer vragen stelt. Ik heb probeer dat te combineren.'

Hoe is het gesteld met de jacht op de kauw?

'Ik weet het niet precies voor Nederland maar in België is de kauw beter beschermd lijkt me. De kauw is een algemene vogel geworden, dat ligt

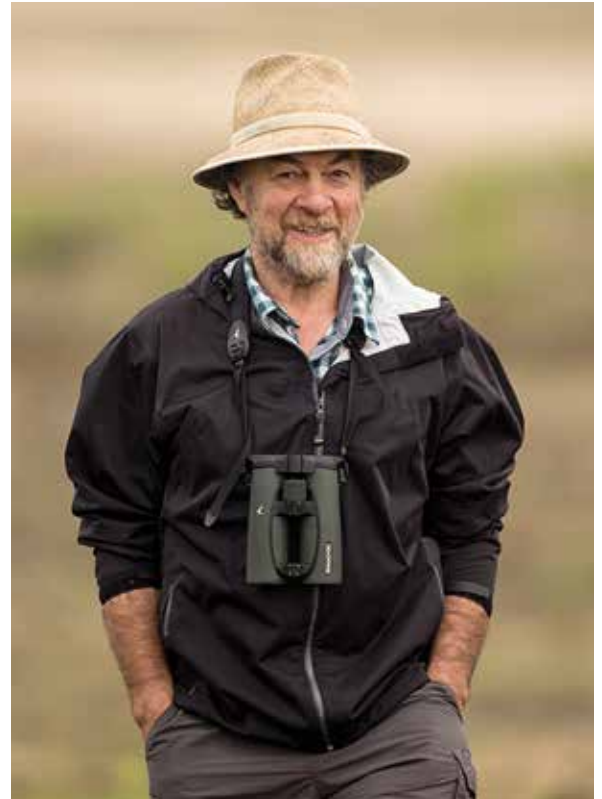
aan de maisvel-den. Boeren klagen steen en been dat kauwen en kauwachtigen de mais aanpikken, maar het is hun eigen schuld. De moeilijkste periode om te overleven voor jonge vogels is hun eerste herfst en juist dan zorgen de boeren voor een gedekte tafel met alles wat na de oogst blijft liggen op de akkers, waardoor de kauwenpopulatie aangroeit.'

Een overbodige vraag, u bent tegen de jacht?

'Honderd procent. Mijn radicale mening is: verbied alle wapens, het bezit en de fabricage, want daar begint het. Hoe verder je in Europa naar het zuiden gaat, hoe erger het wordt. In België zijn de jagers op leeftijd, je hebt een vergunning nodig. In Spanje, waar we in de winter wonen, is het veel erger. Daar schieten jongeren op alle vogels, wapenbezit is toegestaan en, dat is de essentie, ze krijgen het vanaf hun tiende aangeleerd. Je kunt die jongeren daarom moeilijk iets verwijten. Ik had het geluk een niet-jagende vader te hebben.'

Is de kauw een bedreiging voor zangvogels?

'Kraaiachtigen, de ekster, de kraai en de Vlaamse gaai, zijn nestpredators, maar de kauw

Interview

is dat niet. Kauwen eten in tegenstelling tot die soorten ook geen vlees, ze lusten zelfs nog geen regenworm, ze spelen wel met salamanders tot ze dood zijn.'

U noemde de kauw een gevederd genie. Was hij daarom een ideaal onderwerp voor u?

'Dat is zo gegroeid. Tegen mijn veertigste dacht ik mij toe te leggen op één specifieke soort en het toeval speelde ook een rol. Mijn dochter vond een jonge kauw onder de kerktoeren en die hebben we met veel zorg opgevoed. Dan krijg je een zogenaamde imprintvogel. Een jonge vogel beschouwt het eerste levend wezen dat hij ziet als een soortgenoot. In dit geval was dat mijn dochter en zo'n vogel richt dan al zijn seksuele en sociale interesse op een mens. We zijn op zoek gegaan naar een partner voor dat kauwtje, ook al was hij verliefd op mijn dochter en zij op hem.

Dat is uitgroeid tot een complete kauwenkolonie rondom ons huis en we hebben een rehabilitatieprogramma opgezet. Ik bouwde een toren op ons huis met zeventig nestholtes waarin de kauwen konden broeden. Ik ben hele dagen thuis, in mijn atelier aan het werk, en ik hoefde

niet in een schuiltentje te gaan zitten om het gedrag van die kauwen te bestuderen. Ik stond ermee op en ging ermee naar bed.'

U had vanaf uw prilste kinderjaren de wens om vriendschap te sluiten met een wild dier.

'Ja, mensen sluiten vriendschap met honden of katten bijvoorbeeld en die komen bij je voor een hapje of een aai. Bij een kauw ligt dat anders. Een imprint is een ziekelijke afwijking, dat dier voelt zich mens. Ik vond dat erg en wilde die imprint omdraaien, de vogel weer kauw maken, zodat hij kon omgaan met soortgenoten. Dat lukte en zo konden we iets terugbetalen. Als je een vogel uit zijn kooi kunt halen is dat een prachtig gevoel.'

Kun je een zelfde verhouding hebben met een kauw die geen imprintvogel is?

'Nee, dat gaat niet. Een kauw die kauw is kan wel naar de voederplaats komen en uit je hand eten maar verder gaat het niet. Mijn dochter heeft door het contact met die kauw iets mee gekregen in haar opvoeding dat veel belangrijker is dan een diploma van de universiteit. Zij heeft namelijk geleerd dat je empathie kunt hebben met dieren van een andere soort dan de onze.'

Maar de eerbied voor het leven zit er duidelijk in.

Ja, en daar is niks verkeerd aan. Eerbied en respect voor het leven hebben we allemaal te weinig en dan word je moralist, dan wil je opkomen voor bedreigden. Omdat er te weinig kennis en begrip onder de mensen is voor het leven rondom ons. Wij zitten allemaal in onze glazen kooi en we zijn alleen bezig met onze eigen soort, terwijl het belangrijkste grote nieuws vlakbij gebeurt, en niet op het journaal. Je hoeft geen verre reizen te maken om de wereld beter te begrijpen.'

Met de eerbied zijn we terug bij de jacht.

'Ik heb veel met jagers gesproken. Er zijn er die zich verontschuldigen, ze zijn door hun vaders erin gerold. Ik ga individuele jagers niet aanvalen, maar elk schot dat ik hoor doet me pijn. In België beschermde vogels worden in Spanje gewoon afgeschoten. Ik ga het toch eens aankaarten bij het Europees Parlement.'

De kauw heeft uw kijk op de wereld veranderd?

'Ja, ik kijk naar alles en ook naar mensen door de ogen van een kauw. Gedragingen van mensen doen mij denken aan diergedrag, en ik heb nergens zoveel essentieels geleerd over mensen dan door mijn kauwenkolonie. De mens ziet zichzelf als unieke soort, maar wij hebben ook dierlijke eigenschappen en dierlijke krachten, als we onszelf op die manier onder het vergrootglas leggen, kan er veel ellende uit ons leven verdwijnen.'

Je begrijpt jezelf beter?

'Ja, wanneer bij de kauwen twee mannetjes vechten, dan geeft dat de vrouwtjes seksuele opwinding. Vroeger werd er in België op elke kermis gevochten, de soldaten gingen met plezier de oorlog in, ze konden een lief krijgen. Die mechanismes zijn me door het bestuderen van de kauwen veel duidelijker geworden.'

Ben u een moralist?

'Misschien teveel, mijn uitgever waarschuwt me altijd voor teveel moraliseren. Ik ben niet graag de leraar met het vingertje omhoog, maar ik moet de dingen die ik opmerk wel mededelen in mijn boeken. In de beeldende kunst ben ik het zeker niet.'

De zeearend en het schieten van edelherten in de OVP

De zeearend hebben wij opgevoerd als voorbeeld van wat er straks onherroepelijk fout gaat bij dat afschot. Uitermate verstoringsgevoelig, icoon van het gebied, aartsvader van alle zeearenden in Nederland. Slechts zeven paar in het hele land; het verjagen van één paar is direct al een aanslag op de gunstige staat van instandhouding.

HARM NIESEN

Natura 2000

Het beheerplan voor de Oostvaardersplassen is bijna 20 jaar oud en het ministerie van Landbouw weigert achterhaalde Natura 2000-criteria tussentijds aan te passen.

Hoewel de zeearend al sinds 2006 jaarlijks in de OVP broedt, is hij door deze laksheid slechts een "aangewezen soort" als niet-broedvogel... Een broedvogel, die al in november met de voorbereiding van het nieuwe broedseizoen begint. De rechter accepteert echter zonder meer het onzinnige en eenvoudig te weerleggen standpunt van de provincie, dat het broedseizoen van vogels pas in april begint en dat men daarom pas dan moet stoppen met schieten. Wij hebben betoogd, dat volgens de Habitat- en Vogelrichtlijn zowel de zeearend zelf als hun nest jaarrond strikt beschermd zijn, of ze nu vermeld worden in een Natura 2000-plan of niet. Dat ze uitermate verstoringsgevoelig zijn en dat alle omringende landen de nesten en de zeer ruime omgeving strikt beschermen. Daarin mag helemaal niets

gebeuren. Een verklaring van super-deskundige op roofvogelgebied Rob Bijlsma, drie buitenlandse wetenschappelijke artikelen, de rechter heeft er geen enkele aandacht aan geschonken.

Van verreweg het interessantste en mooiste natuurgebied van Nederland worden de Oostvaardersplassen hiermee gedegradeerd tot een recreatiegebied met extensieve veeteelt. Dat is wat het provinciebestuur steeds voor ogen heeft gestaan, sinds zij vanaf 1 januari 2017 zeggenschap over het gebied kreeg.

Christelijke partijen en de VVD maakten direct duidelijk, dat de OVP van het belangrijkste natuurgebied van Noordwest-Europa moest worden omgevormd tot een pretpark voor het grote publiek. Natuur is er voor het super-wezen mens, anders heeft het geen waarde voor deze partijen...

Handhavingsverzoek

Als een soort ultieme poging hebben we een handhavingsverzoek bij de provincie Flevoland ingediend. Iedere provincie heeft ambtenaren in dienst die de strikte bescherming van soorten, met name in Natura 2000-gebieden, moeten controleren en handhaven. Zij dienen te voorkomen dat er verstoring van de zeearend plaats vindt. Flevoland vindt dat daar geen gevaar voor is en dat ze het goed in de gaten houden. Kennelijk snappen ze niet dat er geen weg terug meer is als er verstoring plaats vindt. Dan zijn ze weg, echt weg. Voor effectieve handhaving zullen we wel wéér naar de rechter moeten...

Afknallen

**HENK
VAN KALKEN**

**‘Zo, dat hebben we ook
weer gewonnen.’**

Een man van middelbare leeftijd hangt zijn jas aan de kapstok, begroet zijn vrouw en laat zich met een diepe zucht van opluchting in zijn leunstoel vallen. Hij graait voor hij gaat zitten een fles wijn uit de kast, opent deze en laat de robijnrode vloeistof in een glas klokken.

‘Toch altijd een lekker gevoel als je van de rechter gelijk krijgt,’ roept hij vrolijk. ‘Daar drinken we op! Wat eten we? Gegrild edelhart? Oh nee, daar moeten we nog even op wachten. De vleespotten van de Oostvaardersplassen moeten eerst nog even gevuld worden. Met enige tonnen edelhart, er is dus genoeg. Proost!’ Hij lacht eens en heft het glas.

De vrouw van de bestuurder van de provincie Flevoland doet haar best om te delen in het enthousiasme van haar man. ‘Eh, ja, knap gedaan. Nou, maar hopen dat het snel gaat en dat de dieren niet teveel pijn zullen hebben.’

‘Kom kom, niet zo overgevoelig. Je lijkt wel één van die watjes van De Faunabescherming. Die zitten straks met de kerst aan de vegetarische worteltaart, terwijl wij sappige hertenbiefstuk aan de vork prikken. Hij neemt een teug en vervolgt: ‘Nog los van de lol dat we gewonnen hebben. Die jongens van Staatsbosbeheer hebben de geweertjes alvast zitten oliën, moet je maar rekenen.’

Zijn dochter van twaalf, die inmiddels op het geroep van haar vader was binnengekomen, valt onverwacht heftig naar hem uit. ‘We moeten de dieren juist helpen, niet doodschieten. Ik vind het gemeen! En ik vind jou ook gemeen! Het is jouw schuld! Ik wil niks meer met je te maken hebben!’ En boos rent het prépubermeisje, dat hoofdzakelijk uit armen en benen bestaat, de kamer uit en

gooit de deur met een klap dicht.

‘Dat gaat wel over als ze haar tanden in een stukje gegrild vlees zet,’ zegt de man licht verbouwereerd. ‘We moeten haar wat steviger aanpakken en duidelijk maken hoe de echte wereld er uitziet en geen weekdier van haar maken.’

Haar moeder verliest haar geduld. ‘Je kunt wel eens wat meer begrip voor je dochter opbrengen. Je weet hoe ze met dieren is, helemaal op deze gevoelige leeftijd. En ik vind het trouwens ook gruwelijk dat er een kleine tweeduizend gezonde dieren van alle leeftijden worden afgeknaald.’

De man zucht eens diep. ‘Het zijn er maar 1800. Ik word omringd door softe tuinkabouters. We doen het juist om te voorkomen dat ze verhongeren’.

De vrouw is nu eerst goed los: ‘Het is om te beginnen geen toeval dat die afknallerij vlak voor de kerst begint...’

Haar man valt haar in de rede. ‘Er was nou eenmaal geen andere mogelijkheid. We hebben...’ ‘...Niet gekeken naar andere mogelijkheden,’ snijdt ze hem af. Alleen naar wat niet kon. Maar je maakt mij niet wijs dat de mensheid, met haar superieure denkvermogen, niet in staat is om voor dit probleem een humanitaire oplossing te vinden!’

De man maakt een hulpeloos gebaar met zijn handen en schudt het hoofd. ‘Je begrijpt het niet...’ probeert hij nog, maar ze beent boos de keuken in. ‘Ga nou maar eten’. Hij giet snel de rest van zijn glas wijn naar binnen en staat opgelucht op. ‘Lekker! Wat eten we?’

‘Vegetarische ratatouilletaart met aardpeer’. Hij haalt enigszins moeizaam zo diep mogelijk adem, en zegt zo timide mogelijk: ‘Lijkt me heerlijk, schat.’

Foto: Casper Swiebel

Column

In Naam van Oranje, doe open dat bos!

Foto's: Rob Voss

NIKO KOFFEMAN

De Faunabescherming kwam samen met de Partij voor de Dieren op zaterdag

15 september in actie tegen de jaarlijkse sluiting van Kroondomein Het Loo, die volgens planning tot 25 december zou duren. De sluiting van dit veel bezochte natuurgebied heeft als enige reden dat de Koning er ongestoord met zijn vrienden kan jagen.

In het voorjaar sprak de Tweede Kamer zich uit voor de motie Van Kooten (PvdD) tegen die sluiting. Het kabinet liet echter weten de motie niet uit te willen voeren vanwege "de handelingsvrijheid van de Koning bij de inrichting van zijn Huis".

Nadat Koning Willem-Alexander in Londen tegenover de pers verklaarde dat de beslissing over openstelling van het Kroondomein aan de kamer is, heeft de Partij voor de Dieren opnieuw een motie ingediend, waarin de subsidieverlening, na 2021, aan openstelling van het Kroondomein wordt gekoppeld. Ook deze motie is aangenomen, waardoor wij verwachten dat

vanaf 2021 het Kroondomein het jaarrond zal zijn opengesteld. We hopen natuurlijk tegelijkertijd dat hiermee een einde komt aan de koninklijke jacht in het Kroondomein.

Kroondomein Het Loo

Het Kroondomein Het Loo is in 1959 geschonken door Koningin Wilhelmina aan het Nederlandse volk, waarbij slechts het 'genot van de jacht' aan de Kroondrager zou blijven behoren. Alle baten en lasten van het gebied vallen ten laste van de Kroondrager, de staat is slechts 'blooteigenaar'.

Maar de staat betaalt wel een jaarlijkse bijdrage van vele honderdduizenden Euro's aan de Kroondrager voor het koninklijk jachtdepartement. Daarnaast worden forse subsidiebedragen uitgekeerd als dank voor de openstelling van het terrein en om Agrarisch natuurbeheer mogelijk te maken.

Slechts terreinen die minimaal 358 dagen per jaar zijn opengesteld voor het publiek komen in aanmerking voor een openstellingsubsidie.

Jacht?

In het Kroondomein vindt feitelijk geen jacht plaats. Er zijn in Nederland 5 bejaagbare soorten: haas, konijn, wilde eend, fazant en houtduif.

Actie

Op geen van genoemde soorten wordt geschoten in het Kroondomein. Omdat ze er nauwelijks voorkomen of omdat het om soorten gaat waarvoor koninklijke jachtgezelschappen geen belangstelling hebben.

Tot 2001 waren edelhert en wild zwijn de voornaamste buit van de koninklijke jagers, waarbij het wild zwijn werd bejaagd in wrede drijfjachten waarin de dieren met veel kabaal door drijvers in de richting van een koninklijk vuurpeloton werden gedreven. Maar in 2001, kort voor het wettelijk verbod op de zwijndrijfjacht inging, meldde het Koninklijk Huis op haar website dat drijfjacht 'niet effectief' zou zijn, en daarom zou worden beëindigd.

Feitelijk kon al niet worden gesproken van jacht, omdat het ging om afschot van beschermde en niet-bejaagbare dieren, die hooguit bij uitzondering zouden kunnen worden bejaagd. Bijvoorbeeld bij wijze van schadebestrijding of uit overwegingen van volksgezondheid.

Sinds er dus de facto niet gejaagd wordt in het gebied (niet te verwarren met niet geschoten) en drijfjacht wettelijk verboden is, is niet uit te leggen waarom er nog gebruik gemaakt zou worden van het 'genot van de jacht', waarom het koninklijk jachtdepartement uit publieke middelen zou moeten worden gefinancierd en waarom het gebied dat door Koningin Wilhelmina aan de burgers geschonken werd ruim 100 dagen per jaar niet door diezelfde burgers bezocht zou mogen worden.

Actie

Op deze pagina's een aantal foto's van de actie op 15 september, die er mede aan heeft bijgedragen dat het Kroondomein over enkele jaren jachtvrij zal zijn.

QUINTIJN
HOOGENBOOM

Site jachthutten.nl heropend

Foto's: Rob Voss en
Staatsbosbeheer

Op 16 januari is de site jachthutten.nl heropend. Deze site is gestart in 2004 door De Faunabescherming, en in 2013 stonden er ongeveer 2000 meldingen op. GroenFront nam toen het beheer over en noemde hem jachtkaart.nl. Helaas zijn de mensen van GroenFront nauwelijks in staat gebleken om nieuwe meldingen te verwerken. En vanaf midden 2015 is het onderhoud zelfs helemaal gestaakt.

Al 2,5 jaar geleden heeft De Faunabescherming besloten de site weer te gaan onderhouden, het bleek echter een ingewikkelde en langdurige klus. Maar nu is de site weer in de lucht en er zijn alweer meer dan 500 meldingen bijgekomen. De afgelopen weken werd ook alweer een aantal nieuwe meldingen doorgegeven.

Ecoduct Kootwijkerbroek

De site is heropend met een persexkursie naar een jachthut op een wel zeer kwalijke plek: vlak

NIEUWS

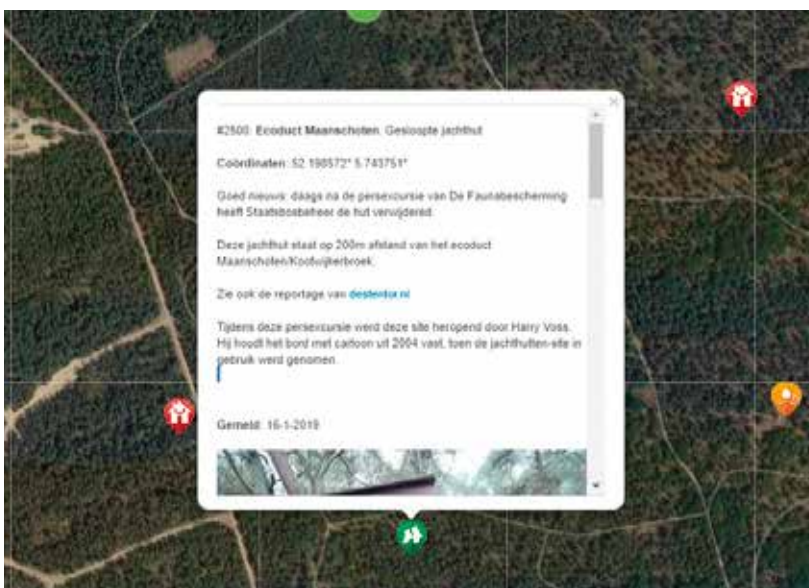
bij het Ecoduct Kootwijkerbroek. Deze jachthut staat op ongeveer 200 m afstand van dit Ecoduct en is opgericht in de tijd dat de aanleg van het ecoduct net begon. Zeer doelbewust juist op deze plek dus. Dieren die van het noordelijk gedeelte van de Veluwe naar het zuidelijke deel willen oversteken, en vice versa, komen langs deze hut en voor de jagers is het prijschieten.

Een van de aanwezige journalisten heeft bij Staatsbosbeheer navraag gedaan. De hut bleek een vergissing te zijn, ze waren hem "vergeten". De hut is vervolgens door Staatsbosbeheer verwijderd. Wij hopen dat er meer hutten zullen volgen!

Melden

Wij roepen iedereen op om "objecten" te melden, niet alleen nieuwe jachthutten, hoogzitten, jachtschermen en voederplaatsen. Ook de bevestiging van eerder gemelde objecten en het sturen van een actuele foto is welkom. En wanneer jachthutten of hoogzitten zijn verdwenen, gesloopt bijvoorbeeld, dan vernemen wij dat ook graag. Hoe? Kijk op jachthutten.nl. Via het knopje Melden leest u instructies hoe u een jachthut, hoogzit of ander "object" kunt melden. Als het om een bestaand object gaat, vermeld dan het nummer van de hut. Wij hopen op een groeiende groep jachthuttenjagers.

De Ardennen

In september vorig jaar genoot ik samen met mijn vrouw van een heerlijke vakantie in de Belgische Ardennen. Een smet op ons geluk waren de vele jagershutten. In de bossen, langs de velden, overal! Het absolute dieptepunt vormde twee jagers die wij troffen langs de rivier de Ourthe. Midden tussen de mensen knalden deze twee er lustig op los. Op eenden, zo bleek. 'Want', zo liet een passant ons weten, 'daar zijn er teveel van'.

De knallen waren oorverdovend. Ik moest me inhouden. Gelukkig was ik in gezelschap van mijn vrouw. Zij loodste mij snel weg van die vreselijke plek. Weg bij deze twee lustmoordenaars! Machteloosheid, woede en verdriet vochten om voorrang. Hoe kon ik dit zo maar laten gebeuren, zonder enige vorm van protest? Tegelijkertijd wist ik dat iedere vorm van protest kansloos zou zijn. En om nu tijdens een zalige vakantie gearresteerd te worden...

Ook in ons eigen land wordt er ieder jaar weer tijdens het jachtseizoen "vrolijk" op los geschoten. Wilde zwijnen, edelherten, fazanten, reeën, eenden, ganzen, vossen... Geen wild dier is veilig in deze periode. Een aantal wilde dieren is zelfs het gehele jaar door vogelvrij. Deze combinatie resulteert in duizelingwekkende getallen. Zo worden er in Nederland jaarlijks twee miljoen dieren in de natuur afgeschoten door zo'n achtentwintigduizend jagers. Veelal voor de lol of met het eufemistische excuus van 'beheer'.

En waarom? Iedereen die zich een beetje in de materie verdiept, moet inmiddels weten dat de jacht onnodig is. Neem de jacht op ganzen. Het zogenaamde 'ganzen-probleem', als er al een probleem is, is een direct gevolg van onze doorgeslagen landbouwmethoden. In plaats van de werkelijke oorzaak aan te pakken, blijven overheden het zoeken in het doden van dieren met het geweer of, in het geval van ganzen, niet zelden vergassing. Laten "we" in plaats daarvan ophouden met de monoculturen van Engels

raaigras en meer gebruik maken van kruidenrijke grasmengsels!

Terug naar de Ardennen. Tijdens die trip las ik dat de Afrikaanse varkenspest was aangetroffen bij wilde zwijnen in de Belgische provincie Luxemburg. Ik wist meteen hoe laat het was. En ja hoor. Ergens in oktober werd duidelijk dat "onze" minister, Carola Schouten van Landbouw een ontheffing had verleend voor de zogeheten bewegingsjacht op wilde zwijnen. Alles om die andere immorele industrie, de intensieve veehouderij, in stand te houden. Deze bewegingsjacht is niets anders dan een vorm van de barbaarse en bij wet verboden drijfjacht, ook wel drukjacht genaamd. Bij deze beperkte bewegingsjacht mogen maximaal zes drijvers en drie aangeliende honden de wilde zwijnen richting maximaal zes strategisch opgestelde jagers drijven.

De minister is kortom gezwicht voor de lobby van de jagers.

Via de achterdeur komt de eerder verboden drijfjacht weer terug. Sinds het verbod in 2001 hebben jagers herhaaldelijk voor her-invoer van deze barbaarse praktijken gepleit. Het zal u dan ook niet verbazen dat de jagers al snel na dit besluit lieten weten 'erg content te zijn met de onthef-fing'.

Echter, deze ontheffing is niet alleen niet effectief, de drijfjacht zal in ons versnipperde landschap leiden tot grote verstoring van het wild. Dat vergroot het risico op aanrijdingen met wild én het verder uitwaaiëren van populaties naar nieuwe gebieden.

En dat is dan weer lievelingsvoer voor de jagers. Die komen graag in actie om door de mens zelf veroorzaakte "problemen" op brute wijze op te lossen.

Een aantal wilde dieren is zelfs het gehele jaar door vogelvrij.

Hubertuskruis?

*Daar staat hij; uit de wind en goed verscholen
De jager; 't wilde zwijn in het vizier
Zijn ogen gloeien vuriger dan kolen
Zijn vollemaansgezicht glimt van plezier
Hij onderdrukt zijn opgewonden hijgen
en voelt, terwijl hij rode wangen krijgt
zijn broek lokaal naar bobbelvorming neigen
(en dat de spanning tot het kookpunt stijgt)
Ik zie een stijve worstvinger die spastisch
en heftig trillend om de trekker krult
Een tensie die nu dampend, pre orgastisch
en dubbelloops om een ontlading brult
Een vochtvlek vreet zich in zijn goeie goed
'voor de aarde kleurt van 't zwijnenbloed*

Aad van der Waal

Foto: Remco Stunnenberg

Evert Boeve

HARM NIESEN

Sommigen zullen hem niet gekend hebben, maar als medeoprichter van Kritisch Faunabeheer is hij jarenlang van grote betekenis voor ons geweest: Evert Boeve. Onlangs overleed hij op 91-jarige leeftijd.

Evert was natuurfotograaf, vooral van planten en buitenplaatsen. Hij fotografeerde veel voor Natuurmonumenten, kende daar iedereen en wist daardoor als geen ander wat er daar in de jaren '70 allemaal fout zat...

En nog dagelijks worden wij aan hem herinnerd: hij is de ontwerper van ons logo.

Vorig jaar hadden wij voor het laatst contact, toen hij op zoek was naar de originele poster van het logo.

Zijn vrouw Rie heeft vele jaren het secretariaat van Kritisch Faunabeheer beheerd.

Wij wensen haar en de familie veel sterkte.

In memoriam

Wolven in Nederland

Er zijn enkele wolven gesignaleerd in ons land en waarschijnlijk heeft minstens één dier zich al definitief gevestigd. Mooi, prachtig. En niet onverwacht. Zeven jaar geleden al zijn er door Wageningen Environmental Research (toen nog Alterra) drie verschillende bijeenkomsten georganiseerd, waarbij werkelijk alle mensen die zich er bij betrokken konden voelen vertegenwoordigd waren. En waarbij buitenlandse deskundigen met veel praktische ervaring het woord voerden. Eén daarvan was de dame, die verantwoordelijk is voor het wolvenbeleid in Duitsland. En dat beleid werkt eigenlijk opvallend goed.

Duitsland

Wolven zijn in Duitsland al vanaf 1990 terug, 30 jaar dus, en de problemen zijn beheersbaar. Vanaf het begin is er een ruimhartige schadeloosstelling gehanteerd voor boeren, die zeggen dat hun schapen gedood zijn door wolven. Dat gebeurt en dat zal blijven gebeuren, maar het is slechts een fractie van het aantal schapen dat door honden wordt gedood. Ondanks dat boeren daarvoor geen vergoeding kunnen krijgen, wordt er in agrarische kringen veel sterker geageerd tegen de wolf. Het bekende, diepgewortelde, vooroordeel. De ervaring leert, dat een eenmaal gevestigd roedel zich nauwelijks aan vee vergrijpt en dat alleen al maakt dat je een wolvenpopulatie beter met rust kunt laten. Dan schieten we elk jaar maar een paar reeën minder: er blijft genoeg over. Natuurlijk, ook in Duitsland zijn er onder de boeren en jagers hardliners, die vinden dat de enige goede wolf een dode wolf is en daarom worden ze regelmatig geschoten.

Beschermde soort

Gelukkig is de wolf in de hele EU een strikt beschermde soort en is ieder land verplicht om voor voldoende geschikte habitat voor de wolf te zorgen, als hij eenmaal gearriveerd is. Het nu al luidkeels schreeuwen dat wolven "beheerd"

dienen te worden, dat er een maximum moet worden ingesteld, zoals de LTO en haar vazal in het Europese Parlement, gesteund door de directeur van de jagersvereniging, doen, is totaal misplaatst. En kansloos. En dat weten ze: ook zij waren bij de drie bijeenkomsten in Wageningen over de wolf. Europese verdragen aanpassen is een hele lastige en tijdrovende geschiedenis. Gelukkig maar.

Volgens de Europese Richtlijn moeten Landbouwhuisdieren, die niet in gebouwen gehouden worden, zo nodig en voor zover mogelijk beschermd worden tegen slechte weersomstandigheden, roofdieren en gezondheidsrisico's. In plaats van ze te willen schieten, dienen schapenhouders dus te zorgen voor afdoende - nachtelijke - bescherming van hun schapen tegen wolven.

Slovenië

Veel indruk maakte de lezing van een wetenschapper van de Universiteit van Ljubljana, Slovenië. Zijn conclusie: laat populaties van wolven vooral met rust. Dan heb je er verreweg

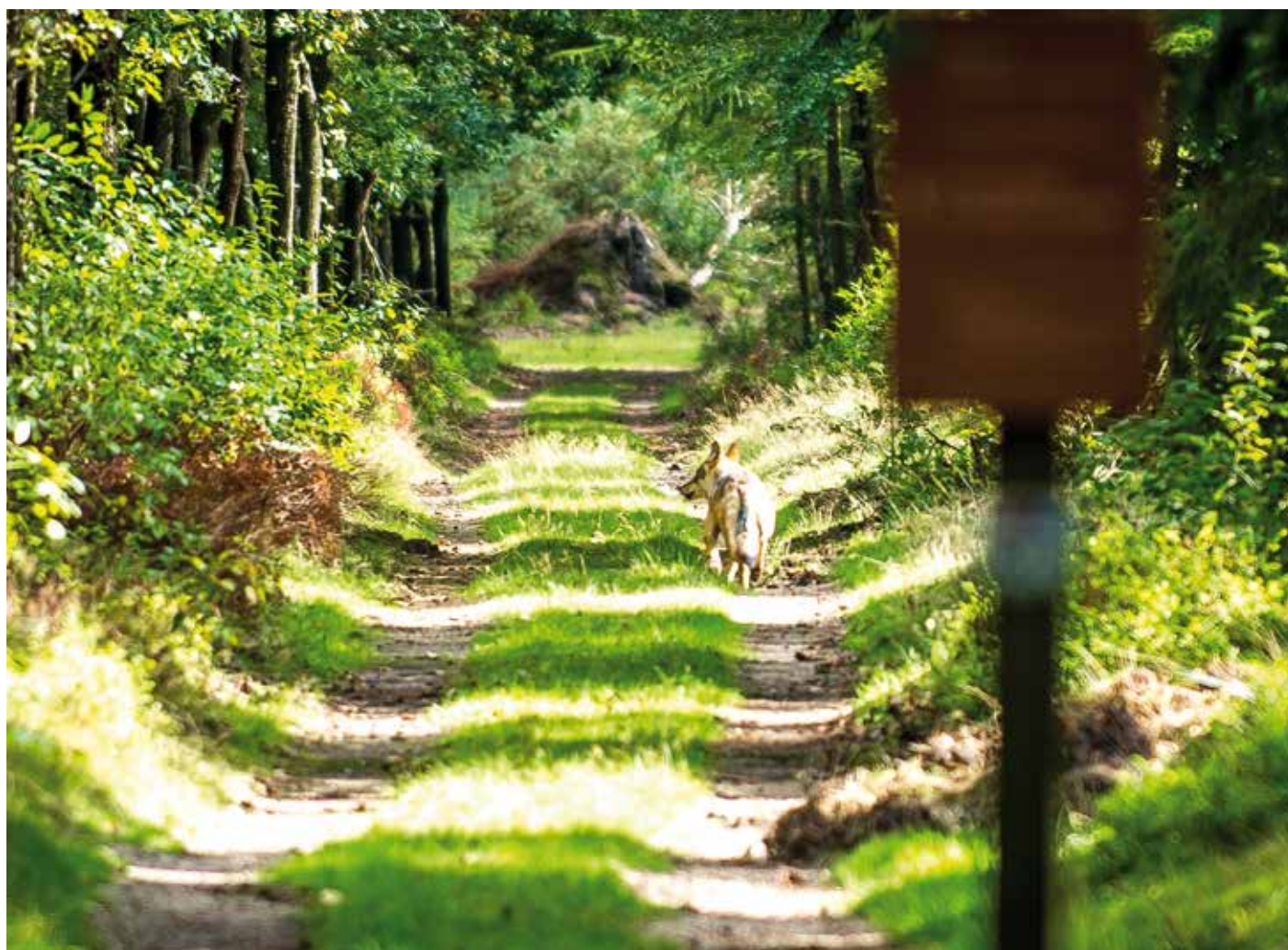

Foto's: *Wolvenplatform* en *Hans Krenger*

de minste last van. Schieten werkt averechts en er bestaat geen gevaar voor een "teveel" aan wolven. Het werkt als volgt. Een roedel wolven bestaat uit het alfa mannetje en vrouwtje en de jongen van de laatste twee jaren in een vast territorium. Oudere jongen dieren worden het territorium uitgejaagd. In heel veel gevallen zullen ze dan terecht komen in het territorium van een ander roedel, waar ze, als ze ontdekt worden, onherroepelijk zullen worden gedood. Als ze dit al overleven zijn er twee mogelijkheden: óf ze vinden een nog leeg territorium en hopelijk een partner, óf ze slagen daar niet in en komen om door honger, verkeer, etc.

En af en toe zijn ze alles en iedereen te slim af... Een vrouwtjeswolf met zender wist volkomen ongezien 1200 km te lopen naar de Alpes-Maritimes in Frankrijk en wist daar ook nog een man te vinden. In een gebied waar volgens alle deskundigen nog nooit een wolf was gezien...

25 september 2018, de wolf tussen Apeldoorn en Hoenderloo, Foto: Hans Krenger

Drukjacht, het paard van Troje

NIKO KOFFEMAN

Toen tijdens de belegering van Troje de god Apollo zijn pestpijlen afvuurde op Griekse soldaten om zo de strijd te beslissen met een allesverwoestende epidemie, keek zijn tweelingzus Diana, godin van de jacht belangstellend toe. De mythes rond Afrikaanse varkenspest en jacht lijken nu ook een dominante plek te hebben gekregen in het beleid van minister Schouten, die jagers alle ruimte wil bieden om de 17 jaar geleden verboden drijfjacht op wilde zwijnen opnieuw toe te staan.

Op verzoek van door jagers en boeren ingefluisterde provinciebestuurders. In strijd met de wet. Ze mogen wat de minister betreft 's nachts met een groep jagers en drijvers het veld in met hun nachtzichtkijkers, honden en geluidsdempers om zwijnen te verrassen en te doden. Gezonde dieren die geen enkel risico op de verspreiding van varkenspest vormen. Die verspreiding komt volgens onafhankelijke deskundigen vooral op het conto van de mens, slagers en jagers. Werd tijdens de MKZ crisis nog de import en het vervoer van vlees en zuivel in risicogebieden verboden, onlangs adverteerde de MAKRO met uit Polen geïmporteerd vlees van wilde zwijnen. Een klacht daarover door de Faunabescherming werd door de Reclame Code Commissie gegrond verklaard.

Op 5 januari j.l. jaagde een jachtgezelschap van de Wildbeheereenheid Zuidoost-Twente met 80 deelnemers langs de Twents Duitse grens in een 'unieke' bewegingsjacht. Resultaat: enorme verstoring van de gehele natuur waarin de bewegingsjacht plaatsvond en een (!!) geschoten zwijn.

Bij een jachtpartij in het militair domein Leopoldsburch, hebben jagers tijdens een drukjacht een beschermde wolf de straat op gejaagd, tussen het autoverkeer. Is de drukjacht nog te verantwoorden in deze tijd?

Het offeren van gezonde dieren om Apollo en Diana gunstig te stemmen, lijkt meer een oplossing uit vervlogen tijden, dan een weloverwogen vorm van 21e eeuwse risicoreductie, die kansrijker zou zijn met een importverbod. Jagers zetten zwijnen uit als jachtwild, en jagers bieden zichzelf aan om ze af te schieten wegens vermeend gevaar. Sinds het wettelijk verbod op de drijfjacht doen zwartwildjagers, veelal kapitaalkrchtig en invloedrijk, alles om de bewegingsjacht heringevoerd te krijgen. Ze schuwen daarbij geen enkel middel en geen enkele aanleiding.

Op 19 september 2001 meldde de website www.koninklijkhuis.nl terloops dat de druk- en drijfjacht niet meer zouden worden uitgeoefend door leden van het Hof. 'Vrijwillig', omdat genoemde jachtvormen 'niet-effectief' bleken. Kort daarna voelde het kabinet zich vrij de drijf- en drukjacht voor alle beoefenaars te verbieden. Maar op 1 september 2005 vroeg de Jagermeester van H.M. de Koningin de minister per brief om de drijf- en drukjacht weer in te voeren. En sindsdien is er een niet aflatende lobby voor de "bewegingsjacht" onder vele verschillende namen, nu onder het mom van preventie tegen de Afrikaanse varkenspest, maar in werkelijkheid een ultieme poging om de hoogste vorm van jachtgenot, het schieten van opgedreven wilde zwijnen tijdens het nachtelijk uur via een achterdeur weer in te voeren.

Is drijfjacht dan toch een effectieve methode, anders dan het Koninklijk Huis eerder meldde? "Nee", zegt gerenommeerd grofwildonderzoeker (en jager) Geert Groot Bruinderink, "het kan best zijn dat je er in korte tijd grote aantallen mee schiet, maar het is bijzonder inefficiënt als je al kijkt naar de verhoudingen tussen menskracht en resultaat." Groot Bruinderink ziet niets in de drijfjacht: "Je moet een meesterschutter zijn om een zwijn in volle ren over een bospad te raken, laat staan dodelijk. Dat is het grote bezwaar tegen de drijfjacht. De jagers nemen willens en wetens

het risico een zwijn alleen maar aan te schieten en te verwonden.”

Groot Bruinderink over het verschil tussen druk- en drijfjacht: “Het enige verschil met de drijfjacht is dat de dieren minder hard worden opgedreven. Maar als het even niet lukt, is het vlees zwakker dan de geest: dan ga je over op drijfjacht. Dat is een schimmig onderscheid.”

Waarom is voor 90 procent van de grote terreinbeheerders en voor onafhankelijke deskundigen de drukjacht geen alternatief en wil de minister dat koste wat het kost wel? Om het bemachtigen van wilde zwijnen door middel van drukdrijfjachten als recreatieve relatiejacht voor een aantal kapitaalkrachtige gezelschappen met veel vertegenwoordigers uit Hof en adel te behouden? In 1998 waren er slechts 490 jagers die het voor drijf- en drukjachten verplichte zwartwildbrevet behaalden. Voor hen werd een tweemaal zo hoge stand gehandhaafd als de natuurlijke draagkracht van het veld toelaat, door fors te voeren met honderdduizenden kilo's maïs en varkensbrokjes. Onafhankelijk DNA-onderzoek van de zwijnen die in Noord Brabant leven toont aan dat de dieren daar niet op natuurlijke wijze terecht zijn gekomen. Ook de zwijnen op de Veluwe zijn destijds in opdracht van Prins Hendrik per trein uit Pruisen gehaald, uitgezet ten behoeve van de jacht. Ze worden gezien als speeltje van en voor kapitaalkrachtige jagers voor wie elk

argument om de drijfjacht te mogen beoefenen een goed argument is.

Saillant detail: sinds 2002 wordt het examen voor het zwartwildbrevet, de proef van bekwaamheid om een wild zwijn in volle vaart min of meer trefzeker te kunnen doden, niet meer afgenomen. Er zijn dus geen jagers meer die over die expertise beschikken, zodat de kans op jachtongelukken en aangeschoten dieren levensgroot aanwezig is in het nieuwe plan van het kabinet. Zowel bij drijf- als bij drukjacht hebben de schutters slechts enkele seconden om te schieten, daarbij is selecteren op geslacht, leeftijd, conditie en direct dodelijk treffen onmogelijk. Nederlands enige (overleden) grofwildbroodjager, KNJV-erelid A. van der Wal, gaf openlijk toe dat de drijfjacht een spel was, dat alleen draaide om spanning, geld en socializing. Van der Wal maakte er geen geheim van dat tijdens de drijfjacht 39 van elke 50 schoten mis of half mis zijn.

Ook volgens Duits onderzoek is de aanzijjacht effectiever dan drukjacht, zowel wat betreft aantal manuren, gedode dieren als populatiebeheer. Drijf- en drukjachten vermeederen onnodig lijden en verontrusting van alle dieren in het veld, hetgeen bij wet expliciet verboden is.

Op herten en reeën is het al decennia lang niet toegestaan om ze in drijf- en drukjachten te bejagen. Waarom zou dat voor zwijnen anders moeten liggen?

MAKRO schiet bok

De Faunabescherming heeft een klacht ingediend tegen een reclame-uiting van Makro.nl waarin wilde zwijnenvlees werd aangeboden. De advertentie wekte de indruk dat de zwijnen geschoten zijn in het Nationaal Park Bialowieza dat niet door menselijke activiteiten zou worden aangetast. Verder zouden wilde zwijnen worden bejaagd op een wijze die minimale impact heeft op de natuur waarbij de dieren vrij zouden blijven van onnodige stress. Maar als je weet dat in 2017 in Polen 309.000 van de 340.000 wilde zwijnen zijn doodgeschoten door jagers, en dat er plannen zijn in 2019 nog eens 210.000 zwijnen te laten doden door jagers, is op geen enkele wijze aannemelijk te maken dat het bij Makro verkochte zwijnenvlees zou voldoen aan de in de advertentie geschetste romantische omstandigheden.

Ook de massale kap van bomen in genoemd park strookt op geen enkele wijze met de geromantiseerde tekst van de advertentie.

Inmiddels heeft Makro de gewraakte en niet bewezen stellingen uit haar digitale folder gewijzigd zonder duidelijk te maken uit welke gebieden het vlees wel afkomstig is, waarmee ze de indruk laat bestaan dat het nog steeds om een wijze van bejaging gaat zoals omschreven in de oorspronkelijke versie.

Ons verzoek om Makro te veroordelen voor deze misleidende wijze van adverteren die in strijd is met de waarheid en doelbewust verwarring lijkt te zaaien, is door de Reclame Code Commissie gegrond verklaard. Makro heeft geen bezwaar aangetekend tegen die uitspraak.

Discussies met jagers? Zinloos!

In het afgelopen najaar was er veel media-aandacht voor de jacht. Zo gaf Andere Tijden van de VPRO een onthullend beeld van de koninklijke jacht in het Kroondomein. Een jager uit de omgeving van Deventer onthulde dat hij nog één reebok mag schieten, “dus daar moet ik nog flink mijn best op doen”. Dat mag volgens het Faunabeheerplan, ook al gaat het om een beschermde diersoort en is schadebestrijding niet aan de orde.

De redactie van Nieuwlicht van de EO had een besloten discussieforum op internet opgetuigd, waarin een stuk of vijftig mensen, de helft pro en de helft contra de jacht, als in een arena op elkaar werden losgelaten. De discussie in het forum was bedoeld als voeding voor de uitzending die aan de jacht gewijd zou worden. Ondanks negatieve adviezen van de oude rotten in De Faunabescherming lieten Harry Voss en ik ons overhalen om hieraan deel te nemen. We begonnen welgemoed met een rondje voorstellen. Ik vroeg vervolgens aan verschillende jagers waarop ze jagen en waarom. Een boer/jager antwoordde: “hazen en houtduiven”. Met schade als reden. Op mijn vraag: “hoeveel schade van welke soorten ondervond je?” antwoordde deze man: “Ieder gewas heeft in ieder groeistadium zijn druk en dat verschilt dan ook nog eens per seizoen. Voorbeeld: boerenkool, jong en net geplant, vraatschade door houtduiven en hazen, in de groeifase vraatschade door houtduiven en bij oogstrijpe boerenkool vraatschade door duiven en schade door uitwerpselen. Dat laatste was echt vreselijk. Boerenkool is oliehoudend en je kunt het er niet vanaf wassen, de kool blijft drijven in de spoelbak.” Doorvragend over welke soort op welk gewas het ergste was antwoordde hij: “duivenpoep op boerenkool”. Echt vreselijk, die duiven!

De jonge jagende vrouwen waren een klasse apart. Een ervan was eerst veganist en actief bij de Partij voor de Dieren, maar had het veganisme toch maar vaarwel gezegd. Naar ik aanneem ook de Partij voor de Dieren.

Als er al antwoord gegeven werd op de vraag op welke dieren die vrouwen dan schoten, dan was dat wild zwijn of ree. Dat zijn soorten die beschermd zijn; ze mogen slechts geschoten worden als ze schade - dreigen te - veroorzaken. Het maakte deze dames allemaal niks uit. “Ik ben onderdeel van de natuur. Ik bejaag verschillende soorten. Om te eten, aanrijdingen te voorkomen en voor betere overlevingskansen van andere soorten. Bijna altijd ook een combi”. Doorvragend naar de legitimiteit van deze argumenten kwam de geweldige volzin: “Of de overheid er nu sticker a of b op plakt, ik ben jager. Ik jaag om verschillende redenen: voedsel, verkeersveiligheid en overlevingskansen van andere soorten. En ik ben jager om actief te zijn met de lokale bewoners, met weidevogelgroepen, boeren en grondbezitters. En om met hen te werken aan een landschap waar biodiversiteit, veiligheid en bedrijvigheid kunnen floreren.” Geleidelijk werd de sfeer grimmiger. Ik verweet een hardnekkige discussiant tactieken die ook door de rokerslobby en door klimaatsceptici worden toegepast: het doelbewust saboteren van de discussie door de ander met omgedraaide argumenten zwart te maken en van onderwerp te veranderen als het ze te lastig wordt.

Ging de discussie in het begin nog welgemoed van start, aan het einde waren Harry en ik helemaal uitgeblust, en blij dat het afgelopen was. Hier bleek alweer: met jagers valt niet te discussiëren.

Ik ben onderdeel van de natuur.

Elk jaar worden tijdens de plezierjacht weer zo'n twee miljoen in het wild levende dieren geschoten alleen voor de lol. De meeste mensen zijn tegen deze jacht, maar jagers doen er alles aan om het draagvlak voor de jacht te verhogen.

Illustratie Bruno Haberzettl

Selectief geheugen

Jagers moeten zich houden aan de door de jachtorganisaties opgestelde gedrags- en weidelijkheidsregels. Zo moet de jager - onder meer - fatsoenlijk omgaan met in het wild levende dieren en met de mensen met wie de jager in contact komt.

In de praktijk vergeten ze snel hun goede voornemens. Alleen de jachtrituelen niet: die worden heel consequent uitgevoerd. Meestal buiten beeld, maar soms wordt het op film vastgelegd en komt het in de publiciteit. Zie bijvoorbeeld de uitzending van Andere Tijden over de jacht van 18 oktober 2018 (links ook te vinden op faunabescherming.nl/argus2018-2).

Jager zonder jachtakte op strooptocht

Een boswachter van Staatsbosbeheer is op een veld aan de Elshoutweg in Ethen-Leur door een jager bedreigd en mishandeld. De toezichthouder

BETTY ROS

(BOA) herkende de jager, omdat diens jachtakte vanwege een eerder incident is ingetrokken. De boswachter was daar als toezichthouder bij betrokken. De jager is aangehouden en de boswachter deed aangifte. De verdachte is in verzekering gesteld. Hij wordt verdacht van bedreiging, mishandeling, verboden wapenbezit en overtreding van de Wet natuurbescherming. In het huis van de jager vond de politie een revolver en meerdere hagelpatronen. Ook werd een groot geldbedrag in beslaggenomen. Ook bij andere jagers die bij het incident aanwezig waren werden een revolver en munitie in beslag genomen.

Bron: www.bndestem.nl

Politie arresteert jager die op mensen schiet

De politie heeft een geregistreerd jager uit Goes aangehouden, die er van wordt verdacht op een jongen en een auto te hebben geschoten. Een 17-jarige scooterrijder uit Yerseke werd geraakt

Stroppers zijn jagers zonder vergunning. Jagers zijn stroppers met vergunning.

door een schot hagel. Bij een tweede incident werd een auto op de A58 beschoten. De dader werd poging tot zware mishandeling ten laste gelegd. Er werden acht geweren in beslag genomen.

Bron: www.nieuws.nl

Boete wegens illegaal uitbroeden van Kievitseieren

Een 49-jarige man uit het Friese dorp Scharnegoutum is wegens het illegaal uitbroeden van Kievitseieren door de rechter in Leeuwarden bestraft met een voorwaardelijke boete van 1.000 euro met een proeftijd van twee jaar. Bij de man, die naast vogelwachter ook rattenvanger is, werden vorig jaar in mei 12 eieren, enkele kuikens en broedapparatuur in beslag genomen. De vogels werden in de natuur uitgezet. Het zoeken en rapen van Kievitseieren is verboden. De man had bij de provincie tevergeefs geprobeerd een ontheffing te krijgen. Hij wordt gesteund door de Bond van Friese Vogelwachten.

Bron: AD

Nederland medeschuldig aan olifantenslachting

Nederland zit tot over zijn oren in de illegale ivoorhandel en maakt zich daarmee direct medeschuldig aan de massaslachting van olifanten. Dat zeggen het Amerikaanse netwerk Avaaz, actiegroep Elephant Action League en natuurbeschermingsorganisatie IFAW op basis van wetenschappelijk onderzoek.

Er blijkt in Nederland veel illegaal ivoor in om-

In beslag genomen illegaal ivoor. Foto: © IFAW

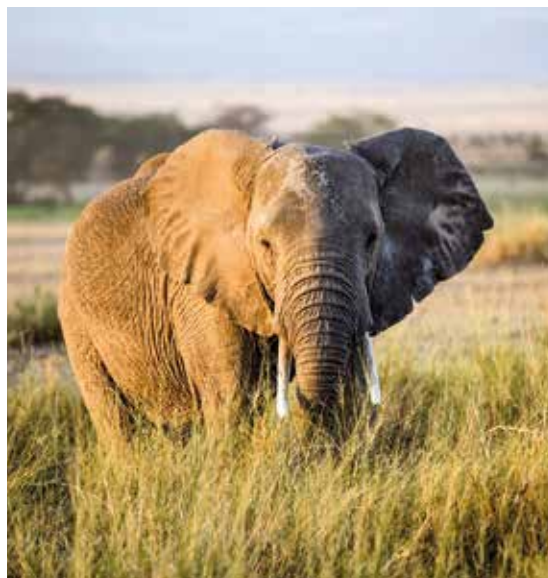

Foto: © IFAW

loop, te koop bij antiekwinkels, op Marktplaats en bij veilinghuizen, waaronder Catawiki. In Nederland is het legaal om te handelen in antiek ivoor van vóór 1947, mits bewezen kan worden dat het inderdaad van vóór 1947 is. Vóór de periode tussen 1947 en 1990 is een EU-certificaat nodig. Alle handel in ivoor van na 1990 is nadrukkelijk verboden. In een brief aan de tweede Kamer heeft minister Carola Schouten van Landbouw Natuur en Voedselveiligheid inmiddels laten weten dat de verkoop van ruw ivoor per 1 maart 2019 verboden is en dat vanaf maart geen EU-certificaten meer worden uitgegeven. Daarbij wil de minister "aanvullende EU-brede maatregelen" nemen, maar dergelijke besluitvorming vergt tijd.

Bron: Trouw, AD, NRC

Jacht in Frankrijk

Het jachtseizoen is nog maar net begonnen en er zijn al twee ernstige jachtongelukken gebeurd. Bij het eerste ongeluk werd een 34-jarige Britse mountainbiker in Franse Alpen dodelijk getroffen door een jager die dacht dat hij een dier in het vizier had. Het tweede ongeluk gebeurde in Mirepoix, in het zuiden van Frankrijk. Daar raakte een fietser ernstig gewond. In Frankrijk vielen sinds 2000 al meer dan 351 doden bij jachtongelukken. Een parlements lid stelde voor om mountainbiken te verbieden tijdens het jachtseizoen. Het lijkt ons beter om jagen te verbieden tijdens het mountainbikeseizoen!

Bron: hln.be

Valsheid in geschrifte

Om te kunnen jagen met een geweer moet men in het bezit zijn van een jachtakte en dient men over een aaneengesloten jachtveld van minimaal 40 hectare groot te kunnen beschikken. Regelmatig staan er op het internet advertenties van hobbyjagers die op zoek zijn naar zo'n jachtveld. Het Gentse Hof van Beroep deed recent uitspraak in de Roskamse jachtplanzaak (Merelbeke).

Rudy D., jager en indiener van de vervalste jachtplannen, werd veroordeeld voor valsheid in geschrifte. Hij nam zonder medeweten van grondeigenaren talloze percelen op in zijn jachtplan.

Juridisch en Beleidsmedewerker Nicolas Brackz van Vogelbescherming Vlaanderen reageert tevreden: "Met dit arrest geeft het Hof duidelijk aan dat het niet zomaar gaat om een administratief euvel, maar echt om schrieffervalsing. En dit is, wat de Vlaamse jachtplannen betreft, maar het topje van de ijsberg".

Het "jachtverlof" van de veroordeelde is ingetrokken.

Bron: *Vogelbescherming Vlaanderen*

Afrikaanse Varkenspest

De Belgische politie heeft vier mannen gearresteerd die ervan verdacht worden verantwoordelijk te zijn voor de uitbraak van Afrikaanse varkenspest (AVP) in België. Twee van de verdachten zijn in staat van beschuldiging gesteld.

Al sinds in september vorig jaar de eerste besmettingen met AVP bij wilde zwijnen aan het licht kwamen, circuleren er geruchten dat jagers (of militairen) hiervoor verantwoordelijk

'Wild zwijn in bossen bij Lagland', still, RTBF.

zouden zijn. Ook de Belgische justitie lijkt dit vermoeden nu serieus te nemen, aldus FrancelInfo3.

Het verdachte viertal zou vorig voorjaar illegaal zwijnen uit Oost-Europa hebben geïmporteerd "om jagers in een privaat jachtgebied in dit bosrijke deel van België meer 'buit' te bieden," schrijft tijdschrift Boerderij. Een van de betrokkenen is jachtopziener in dat jachtgebied. Zijn vader is boswachter in dienst van het Waalse Département de la Nature et des Forêts.

Bron: *Foodlog en RTBF*

19 februari 2019: Eerste Kamer verwerpt motie afschaffing plezierjacht met kleinst mogelijke meerderheid

De Eerste Kamer heeft een motie van Niko Koffeman (Partij voor de Dieren) om de lijst met vrij bejaagbare soorten terug te brengen tot nul, met de kleinst mogelijke meerderheid verworpen, 36 stemmen voor, 38 tegen, een lid afwezig. Voor de motie stemden de fracties van PvdA, GroenLinks, SP, 50PLUS, OSF, PvdD en PVV en het lid Prast van D66. Tegen de motie stemden VVD, CDA, D66, ChristenUnie en SGP.

Op dit moment zijn haas, konijn, fazant, wilde eend en houtduif nog louter voor de lol bejaagbaar, de motie had als oogmerk om ze niet langer vogelvrij te laten zijn.

Het is met name opmerkelijk dat D66 en ChristenUnie de motie niet steunden, omdat die zich in het verleden bij herhaling uitgesproken hebben voor een verbod op de plezierjacht, ook in hun verkiezingsprogramma's. Kennelijk is de coalitiedwang zo sterk dat deze partijen zich niet aan hun eerdere verkiezingsbeloften durfden of wilden houden.

Toch is het feit dat er nog maar een zeer nipte meerderheid is voor handhaving van de plezierjacht hoopgevend. Op 20 maart zijn er verkiezingen voor Provinciale Staten, waarvan de leden vervolgens de nieuwe Eerste Kamer kiezen. Alle redenen om kiezers te mobiliseren voor een diervriendelijke samenstelling van Provinciale Staten en daarmee ook een diervriendelijker Eerste Kamer.

Een verbod op de plezierjacht komt steeds dichterbij!

Vogelvrij

**TEKST: QUINTIJN
HOOGENBOOM
FOTO:
REIN HOFMAN**

Vos

Dat de vos volstrekt ten onrechte zeer bestreden wordt is natuurlijk allang bekend. Maar jagers krijgen het steeds weer voor elkaar om de schade die vossen zouden aanrichten te mogen bestrijden en wel met het geweer, tot vaak 's nachts met lichtbakken aan toe. Wreed en zinloos. Sinds 2015 is in Luxemburg een jachtverbod op vossen van kracht. De explosie van de populatie, zoals door tegenstanders van dit jachtverbod was voorspeld, is uitgebleven. Recent is bekend geworden dat de vossenpopulatie in de afgelopen

jaren stabiel is gebleven. De jacht op vossen blijft dan ook in Luxemburg verboden.

Hoog tijd om dit ook in Nederland een jachtverbod in te stellen. Grote delen van ons land, zoals de duinen, zijn in feite al jaren jachtvrij, en er zijn absoluut geen problemen met vossen. En het fabeltje dat de achteruitgang van de weidevogels kan worden gekeerd door vossen te schieten is wijdverbreid, maar onzin. De achteruitgang van de weidevogels komt vooral door de monocultuur in de veeteelt.

